

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 634/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Ladislava Orosza a Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 27/2011, porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14 Co 322/2012 z 13. mája 2014, ako aj porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 27/2011, porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 322/2012 z 13. mája 2014, ako aj porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2016 v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„V kompenzačnom konaní vedenom pod č. k. 11 C/27/2011 na Okresnom súde Bratislava I na zapltenie odškodného majetkovej ujmy v sume 117 287,31 € istiny s prísl. má sťažovateľ postavenie navrhovateľa... Kompenzačnú žalobu podal sťažovateľ dňa 18. 2. 2011 po predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody voči Slovenskej republike na Ministerstve spravodlivosti SR – listom zo dňa 17. 07. 2010... Sťažovateľ má za to, že ním uplatnený nárok na náhradu škody je po práve, je v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy, pričom vnútroštátne súdy o ním uplatnenom nároku vydaním arbitrárnych, ústavne nekonformných a nekonzistentných a nepreskúmateľných, racionálne a nepresvedčivo odôvodnených rozhodnutí... sa dôsledne nevysporiadali s tvrdeniami sťažovateľa o vzniku

majetkovej škody jeho právnej predchodkyni – spoločnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE]
[REDAKČNÝ ZNAČENIE] a to všetko vinou nesprávneho postupu a nezákonných rozhodnutí realizovaných Okresným súdom Bratislava III za účinnosti... zák. č. 514/2003 Z. z..., tendenčným konaním a porušením princípu právnej istoty (čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy) dľa právneho názoru sťažovateľa odignorovali rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR – uznesenie č. k. 4 M Cdo 20/2009 z 30. mája 2011 a Ústavného súdu SR – nález sp. zn. IV. ÚS 159/2012 z 3. júla 2012, hrubo a kardinálne potlačili jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, keď Krajský súd v Bratislave... zásadným spôsobom porušil ústavné práva sťažovateľa, keď sťažovateľa NEUPOVEDOMIL o mieste a čase konania verejného vyhlásenia rozsudku dňa 13. 05. 2014, hoc bol k tomu povinný a to:

1. do väzby v ÚVV a ÚVTOS Bratislava, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal od 12. 04. 2014 do 15. 01. 2016...;

2. elektronicky na mail: [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (príloha č. 2) – uvedená adresa na doručovanie písomností súdom...

V rozhodnom období sťažovateľ nemal vedomosť... o tom, že by Krajský súd v Bratislave mal dňa 13. 05. 2014 vyhlásiť verejne rozsudok vo veci č. k. 14 Co/322/2012...

S vyššie uvedeným pochybením... sa dôsledne ex offio nevysporiadal ani dovolací Najvyšší súd SR...

Sťažovateľ tvrdí, že postupom ako Okresného súdu Bratislava I, tak aj odvolacieho Krajského súdu v Bratislave došlo k porušeniu čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu v jeho neprospech. “

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd, právo podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/322/2012-113 z 13. 05. 2014 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 06. 2016, č. k. 5 Cdo 644/2015, porušené boli.

3. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/322/2012-113 zo dňa 13. 05. 2014 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. 06. 2016, č. k. 5 Cdo 644/2015 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinné solidárne uhradiť [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadosťučinenie 10 000,- Eur a trovy právneho zastúpenia v sume 606,16,- Euro na účet jeho advokátky JUDr. Emília Korčeková do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní č. k. 11 C/27/2011 porušené boli.

6. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

7. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 303,08 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne – advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05).

Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa princípu subsidiarity ústavného súdu vyplývajúceho z poslednej vety čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Ústavný súd musí pri svojej rozhodovacej činnosti zohľadňovať platnú právnu úpravu v oblasti rozdelenia právomoci, a teda zohľadňovať aj založenie právomoci všeobecných súdov vo veciach správneho súdnictva podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu,

ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

1. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 27/2011

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 27/2011.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa stabilizovanej judikatúry (IV. ÚS 291/07, IV. ÚS 67/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď

k namietanému porušovaniu označeného práva ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte môže trvať.

Rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 27/2011-64 z 21. marca 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 322/2012-113 z 13. mája 2014 nadobudol účinnosť 25. augusta 2014. Z toho vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu 5. decembra 2016 bolo napadnuté konanie právoplatne skončené. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 322/2012-113 z 13. mája 2014

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 322/2012-113 z 13. mája 2014, ktorým krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 27/2011-64 z 21. marca 2012 v napadnutej časti odvolaním odporcu tak, že návrh navrhovateľa (sťažovateľa) zamietol a vo zvyšnej časti tento rozsudok potvrdil.

Ústavný súd k tejto časti sťažnosti poukazuje na to, že pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu

k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť z dôvodu, že bola podaná oneskorene (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53 a 54). Túto judikatúru ústavný súd akceptoval a aplikoval aj na vec sťažovateľa.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I.ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

Obsah sťažnosti sťažovateľa možno považovať za takmer identický s obsahom odvolania sťažovateľa z 28. apríla 2012 následne okresným súdom postúpenému krajskému súdu ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd v prípade meniaceho a potvrdzujúceho rozsudku „... *verejne vyhláseného porušovateľom v 2. rade dňa 13. mája 2014, č. k. 14 Co 322/2012 zneužitím práva a bez splnenia zákonných podmienok, keďže postupom krajského súdu došlo k odňatiu možnosti sťažovateľovi riadne konať pred súdom, keďže porušovateľ v 2. rade vzhľadom na okolnosti veci neupovedomil sťažovateľa riadne a včas o mieste a čase ním nariadeného verejného vyhlásenia rozsudku dňa 13. 05. 2014...*“.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd

zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, I. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

V podstatnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu č. k. 14 Co 322/2012-113 z 13. mája 2014 sa okrem iného uvádza:

„Krajský súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu podaných odvolaní, ktorým je viazaný..., vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Súd prvého stupňa pokiaľ ide o zamietajúcu časť rozsudku, vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, ustálený skutkový stav správne právne posúdil a odôvodnenie jeho záverov je jasné a presvedčivé. S odôvodnením rozsudku sa v tejto časti preto stotožňuje aj odvolací súd (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).

V časti napadnutej odvolaním zo strany odporcu, odvolací súd naopak dospel k záveru, že je dôvodné.

Vo veci odvolací súd pôvodne nariadil pojednávanie dňa 15. 4. 2014, avšak predvolanie sa navrhovateľovi nepodarilo doručiť, pretože si ho na pošte neprevzal v odbernej lehote. V rámci prípravy na pojednávanie odvolací súd dospel

k záveru, že výsledky dokazovania na súde prvého stupňa umožňujú v odvolacom konaní postupovať bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p., a rozsudok vo veci vyhlásil na verejnom zasadnutí dňa 13. 5. 2014.

V odvolaní navrhovateľ len opakovane zopakoval svoju obranu z prvostupňového konania, s ktorou sa už podrobne a presvedčivo vysporiadal prvostupňový súd. K procesným námietkam odvolací súd poukazuje na to, že súd si splnil svoju poučovaciu povinnosť voči navrhovateľovi a dňa 28. 3. 2011 mu doručil poučenie o jeho procesných právach spolu s predvolaním na pojednávanie dňa 9. 11. 2011 (č. l. 36 a 37). V priebehu konania bol navrhovateľovi umožnený plný výkon jeho procesných práv, pričom sa dva krát zúčastnil na nariadených pojednávaniach. Svoje tvrdenia, návrhy a vyjadrenia mal možnosť uplatniť aj osobne aj písomnými podaniami. K zamietajúcej časti napadnutého rozsudku odvolací súd len zdôrazňuje, že návrhy navrhovateľa na vykonanie dokazovania, ktoré boli prvostupňovým súdom zamietnuté, by boli nadbytočné a nemali význam pre rozhodnutie v merite veci. Na strane 7 rozsudku prvostupňový súd správne uviedol, že exekúcia o pohľadávke navrhovateľa nemala byť vôbec vedená. Exekučný titul nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, pretože platobný rozkaz nebol účinne doručený do rúk oprávnenej osoby povinného. Nemohlo teda ani dôjsť k zmareniu exekúcie a celkom bez významu by mali dôkazy, či povinný v tom čase mal alebo nemal dostatok majetku na uspokojenie príslušnej pohľadávky navrhovateľa (resp. jeho právneho predchodcu) ako oprávneného v exekučnom konaní. Práve vykonaním úspešnej exekúcie na podklade neprávoplatného exekučného titulu by došlo k nezákonnému stavu a vzniku škody na majetku povinného. Situácie, ktoré by mohli nastať pri správnom doručení platobného rozkazu, resp. ak by sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť do vlastných rúk povinnej osoby, sú len hypotetické a nemožno z nich pri posudzovaní prejednávanej veci vychádzať. Súdne konanie by sa mohlo skončiť správoplatnením platobného rozkazu, ak by oprávnená osoba za odporcu včas nepodala odpor, rovnako ako podaním odporu alebo zrušením platobného rozkazu pre nedoručenie; a následným konaním vo veci samej, ktoré by sa mohlo skončiť úspechom ale aj neúspechom navrhovateľa. Podstatné pre posúdenie veci je práve skutočnosť, že právoplatnosť a vykonateľnosť na platobnom rozkaze nemala byť vyznačená a následne nemala prebehnúť sporná exekúcia.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny...

Odvolací súd sa preto nestotožnil so závermi prvostupňového súdu v tejto časti. Aj keď štát za škodu spôsobenú úradným postupom súdu nesie objektívnu zodpovednosť, táto prichádza do úvahy len v prípade porušenia zákonom stanovených pravidiel pre určitý zákonom predpokladaný postup. V príčinnej súvislosti so vznikom škody navrhovateľovi za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 Eur za návrh na vykonanie exekúcie, nebol postup súdu, ale nečinnosť, zo strany osoby, ktorá prevzala za spoločnosť súdnu zásielku s platobným rozkazom, hoci na to už nebola oprávnená, a neoznámila to súdu, resp. súdu nevrátila súdnu zásielku ako nesprávne doručovanú na jej adresu.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok v priznávajúcej časti návrhu zmenil podľa § 220 O. s. p. a návrh navrhovateľa zamietol. “

Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

Pokiaľ dôvodom na odňatie možnosti sťažovateľovi konať pred súdom má byť neoznámenie mu dátumu vyhlásenia rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 Co 322/2012 z 13. mája 2014, ústavný súd, poukazujúc na spisovú dokumentáciu k sťažnosti a na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2015, konštatuje, že v kontexte konkrétnych okolností prípadu (na nariadenom pojednávaní sa žiadne dokazovanie už nevykonávalo, ale sa len vyhlasoval rozsudok a toto vyhlásenie bolo oznámené riadne a včas na úradnej tabuli súdu) toto pochybenie krajského súdu nedosahuje takú ústavnoprávnu intenzitu, aby na jeho základe mohol po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne vysloviť porušenie sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guárin c. Francúzsko, 1955).

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 322/2012-113 z 13. mája 2014 a namietaným porušením (prípadne odoprením či odňatím) základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavom súde v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd dodáva, že vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, II. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nemožno považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj s čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že všeobecný súd, rešpektujúc ústavno-procesné princípy zaručujúce základné práva účastníka konania na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, podľa jeho názoru v konaní o ochranu týchto práv a v spojení s nimi posúdil aj namietané porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1

ústavy, čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, ako aj princípy vyplývajúce z čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia tohto práva, resp. jeho chápania v kontexte s princípmi právneho štátu, nebol postup krajského súdu ani svojvoľný, ani arbitrárny a jeho rozsudok je aj z pohľadu poskytnutej ochrany tohto práva ústavne udržateľný. Preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2016

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2016 vydaným v rámci konania o dovolaní vedeného pod sp. zn. 5 Cdo 644/2015 (uznesenie z 22. júna 2016).

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní, výsledkom ktorého bolo vydanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, procesné podmienky upravoval § 236 a nasl. OSP. Otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu (m. m. III. ÚS 480/2013), nie do právomoci ústavného súdu.

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplývalo, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písmenom a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Z pohľadu ústavného súdu treba považovať za rozhodujúce, či najvyšší súd svoj právny názor primerane odôvodnil, či nepostupoval arbitrárne, či jeho argumentácia nie je vnútorne rozporná, či rešpektoval zmysel a účel ustanovení, podľa ktorého posudzoval podmienky prípustnosti dovolania.

Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako neprípustné podľa § 243 ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, k dovolaciemu dôvodu uplatnenému sťažovateľom podľa § 237 f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom) uviedol, že dovolaním napadnuté rozhodnutie nemá žiadnu zo sťažovateľom (dovolateľom) tvrdených vád. Konkrétne to znamená:

«... V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým a/ bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe zamietajúcej časti a b/ zmenený rozsudok súdu prvého stupňa o zaplatenie 16,60 € s príslušenstvom (tak, že v tejto časti bola žaloba zamietnutá).

Pokiaľ ide o tú časť dovolania, ktorá smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, v žalobe zamietajúcej časti, nie je dovolanie žalobcu procesne prípustné, lebo napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p.

Pokiaľ ide o zvyšnú časť dovolania, ktorá smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa v žalobe vyhovujúcej časti o zaplatenie 16,60 € s príslušenstvom tak, že sa žaloba aj v tejto časti zamieta, je dovolanie zo zákona vylúčené (neprípustné) z týchto dôvodov:

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku,

že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Z hľadiska legislatívno-technického bol v § 238 O. s. p. zvolený taký spôsob vyjadrenia prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, so zreteľom na ktorý je zrejmé, že ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším a tak i prioritne aplikovateľnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. V nadväznosti na to treba konštatovať, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v § 238 ods. 5 O. s. p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné, keď smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.).

V ustanovení § 238 ods. 5 O. s. p., ktoré má vo vzťahu k jeho predchádzajúcim odsekom 1 až 3 povahu špeciálnej úpravy a obsahuje výnimku z nich, je vyjadrený zámer zákona, aby určité rozhodnutia neboli v dovolacom konaní prejednávané. Podľa prvej vety § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Podľa poslednej vety citovaného ustanovenia na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. V prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 5 O. s. p. je zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, i keby smerovalo proti rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p.

V preskúmvanej veci bola žaloba podaná súdu 18. februára 2011; v deň jej podania určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 408/2010 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálna mzda na rok 2011 predstavovala suma 317 €. Trojnásobok tejto sumy je 951 €.»

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že najvyšší súd sa v dovolacom uznesení vracia k tomu, že „[o]dvolací súd zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že v žalobe vyhovujúcej časti (o zaplatenie 16,60 € s príslušenstvom) žalobu zamietol. Dovolanie žalobcu teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu v peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (16,60 € < 961 €). Dovolanie žalobcu je aj pre túto časť v zmysle § 238 ods. 5 O. s. p. neprípustné.“.

Čo sa týka zrušujúcej časti, „Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho zrušujúcej časti i časti potvrdzujúcej v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. a podľa názoru dovolacieho súdu nepredstavuje prípad výnimky, na ktorú dopadá druhá veta citovaného stanoviska najvyššieho súdu. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia..., čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1, 2 a § 220 O. s. p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bola žaloba zamietnutá. Skutočnosť, že žalobca má odlišný názor ako súdy, alebo že jeho predstava o odôvodňovaní v určitých okolnostiach prípadu nekorešponduje s odôvodneniami súdov, bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia...“.

K odňatiu možnosti sťažovateľovi konať pred súdom najvyšší súd uviedol:

„Žalobca odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. spája s neúčastou na odvolacom pojednávaní nariadenom na 15. apríla 2014 v dôsledku jeho vzatia do väzby. Poukázal na prekvapivú zmenu názoru odvolacieho súdu ohľadne toho,

že v danej veci možno o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania postup podľa § 214 ods. 2, 3 O. s. p. v nadväznosti na § 156 ods. 3 O. s. p. Namietal i to, že nebol upovedomený o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom.

Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd na deň 15. apríla 2014 o 9.15 nariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, na ktoré predvolal účastníkov. Zo zápisnice pred odvolacím súdom z 15. apríla 2014 vyplýva, že sa odvolacie pojednávanie neuskutočnilo pre nesplnenie požadovaných podmienok (a to jednak v dôsledku nedoručenia predvolania na pojednávanie žalobcovi a tiež pre zistenie, že o odvolaní možno rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2, 3 O. s. p.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd neuskutočnil pojednávanie 15. apríla 2014 (vec na ňom neprerokoval), a preto v tejto súvislosti nemohlo dôjsť k porušeniu dovolateľom namietaných procesných práv.

Podľa § 214 ods. 1 O. s. p. (v znení zákona, ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu), na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ vyžaduje to dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania...

Pri vyhlásení rozsudku odvolacím súdom 13. mája 2014 bez nariadenia pojednávania bol dodržaný postup v zmysle § 156 ods. 3 O. s. p. (viď oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením – č. l. 109 spisu).

V danom prípade odvolací súd pri vydávaní rozsudku nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (považujúc zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa pre rozhodnutie za postačujúce), v tomto prípade súd prvého stupňa vec prejednal na pojednávani (29. februára 2012) a teda nebol uplatnený postup podľa § 115a O. s. p. z hľadiska charakteru sporu – náhrady škody a ušlého zisku, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nemožno konštatovať, že nariadenie pojednávania odvolacím súdom si vyžaduje verejný záujem.

Vzhľadom na uvedené nie je možné prisvedčiť dovolateľovi, že konanie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. z dôvodu nenariadenia pojednávania odvolacím súdom...

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovení § 237 a § 238 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky toto dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.“

Sťažovateľ tiež namietal nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj to, že je nielen nedostatočne odôvodnené, ale aj svojvoľné, tendenčné a nepreskúmateľné. Najvyšší súd k požiadavkám na riadne odôvodnenie rozhodnutia uviedol:

«Odôvodnenie rozhodnutia je obsahovou náležitosťou písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktorá má stručne, jasne, výstižne a presvedčivo uviesť, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, ako sa vyjadril žalovaný, a vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval súd za (ne)preukázané, z ktorých dôkazov (ne)vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil (viď § 157 ods. 2 O. s. p.). Účastník však – ale opäť iba v rámci limitov daných právnou úpravou prípustnosti opravných prostriedkov – samozrejme, nie zbavený možnosti brániť sa tomu, čo v rozhodnutí súdu považuje za nesprávne, nespravodlivé, nezodpovedajúce zákonu. Ani vtedy, keď zastáva názor, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia je nedostatočné, nevýstižné alebo neúplné, účastník nezostáva „procesné bezbranný“. Pokiaľ sa totiž nazdáva, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepreskúmateľné, má v plnom rozsahu zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesné prípustnom opravnom prostriedku.

V minulosti sa na najvyššom súde vyskytli odlišné názory, argumentačné protichodnosti a nejednotné interpretačné východiská v otázke, ako má byť – z hľadiska prípustnosti dovolania – nazerané na nepreskúmateľnosť rozhodnutia napadnutého dovolaním, preto 3. decembra 2015 pristúpil najvyšší súd k prijatiu zjednocujúceho stanoviska, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre

rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ (uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky súdu pod č. 2/2016, dostupné na http://www.supcourt.gov.sk/data/files/1198_zbierka_1_2016.pdf).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho zrušujúcej časti i časti potvrdzujúcej v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. a podľa názoru dovolacieho súdu nepredstavuje prípad výnimky, na ktorú dopadá druhá veta citovaného stanoviska najvyššieho súdu. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (1/ čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov, 2/ aké je stanovisko žalovanej k žalobe, 3/ aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, 4/ aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), 5/ aké právne normy na vec aplikoval, 8/ ako tieto normy vyložil, 9/ ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, 10/ aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1, 2 a § 220 O. s. p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňových rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov pre ktoré bola žaloba zmietnutá. Skutočnosť, že žalobca má odlišný názor ako súdy, alebo že jeho predstava o odôvodňovaní v určitých okolnostiach prípadu nekorešponduje s odôvodneniami súdov, bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový a právny stav zistený súdom prvého stupňa, primeraným spôsobom opísal obsah odvolaní a citoval právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval a z ktorých vyvodil svoje závery (v podrobnostiach vid' odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu). Jeho skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) atak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Právo na spravodlivý súdny proces podľa

čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004).

... Žalobca existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. videl aj v nedodržaní požiadavky primeranej lehoty trvania konania. V zmysle § 6 O. s. p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesné právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prietahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať účastníkom výkon ich procesných práv, nápravu možno dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany.

Prietahy v súdnom konaní nie sú judikatúrou najvyššieho súdu považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (vid' napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005, III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95). Preto námietka žalobcu, že v konaní dochádza k prietahom [i keby prípadne bola opodstatnená (pozn.: dovolací súd sa nezaoberal otázkou, či sa v konaní vyskytli prietahy)], sa v zmysle vyššie uvedeného netýka okolnosti spôsobilej založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ ods. 1 O. s. p.

... Pokiaľ ide o námietku žalobcu spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno dosiahnuť nápravu len výslovne uvedených procesných väd (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.) alebo hmotnoprávných nesprávností posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Potvrďuje to aj ustanovenie 243a ods. 2, veta druhá O. s. p., v zmysle ktorého dovolací súd nevykonáva dokazovanie.

Žalobcom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, ku ktorým dospeli v procese dokazovania, môže zakladať tzv. inú vadu konania v prípade

neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde ale o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (porovnaj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 362/2013, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v súdnom konaní dôjde, nie je ňou znemožnená realizácia procesných oprávnení účastníka konania.

... Žalobca v dovolaní namietal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), odôvodňujúc tým, že podľa neho v právnom štáte nie je možné prenášať zodpovednosť štátu za nesprávny úradný postup súdu spočívajúceho vo vyznačení doložky právoplatnosti na rozhodnutí, na ktorom nemala byť vyznačená, na účastníka konania či na tretí subjekt (osobu, ktorá údajne prevzala platobný rozkaz) a zároveň poukazujúc na nezákonnosť rozhodnutia v konaní.

Právne posúdenie veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne názory a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právny posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), mali by za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, o taký prípad ale v tomto dovolacom konaní nešlo.

... Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' z ustanovení § 237 a § 238 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky toto dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.»

Vychádzajúc z týchto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a podstaty sťažnosti sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd musí konštatovať, že odôvodnenie sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je dostatočné a zrozumiteľné. Najvyšší súd v súlade so zákonom skúmal v prvom rade prípustnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku zameraného, ako naznačil aj sťažovateľ, v prvom rade na nápravu väd konania, ktoré by mohli vykazovať znaky zásahu do základných práv účastníka súdneho konania. Pokiaľ však prípustnosť dovolania nevyplýva priamo z povahy rozhodnutia (§ 238 OSP) a najvyšší súd nezistí vadu podľa § 237 OSP, nemôže sa dovolaním ďalej zaoberať a vecne ho prejednať. Ak by tak urobil, postupoval by v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 144 ods. 1 ústavy. Z predložených príloh nevyplýva pre ústavný súd pochybnosť, že by najvyšší súd právne svoje zistenia o postupe krajského súdu neoprel o obsah podaní a pripojených spisov, resp. ich interpretoval inak než na základe príslušných právnych predpisov interpretovaných v súlade s ústavou.

K sťažovateľom namietanej arbitrárnosti a neodôvodnenosti napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súd nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný jeho postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 644/2015 z 22. júna 2016 ani z jeho konfrontácii s tvrdeniami sťažovateľa a ďalšími ním predloženými listinami nijako nevyplýva, že postupom najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv.

Vychádzajúc zo všetkých doteraz uvádzaných skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že medzi obsahom sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Najvyšší súd sa podrobne zaoberal argumentmi sťažovateľa ako dovolateľa (namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru: z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu jasne vyplýva, že nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 13 dohovoru, t. j. práva na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnymi orgánmi). Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa na ochranu ústavnosti uplatnených v jeho sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2018